

sina predikningar företrädesvis talar om Guds lag, människans synd och det straff, som därför väntar henne.

LAGRING, f. 2. (geol.) Den plats, en bergart intager i kedjan af andra bergmassor, under, oöfvan eller emellan.

LAGSAGA, f. 1. Området för lagmans domsrätt.

LAGSKIPANDE, a. 1. Som skipar lag. *Den l. makten i samhället.*

LAGSKIPARE, m. 3. En, som skipar lag.

LAGSKIPNING, f. 2. Domareaktens utöfning och sättet, huru detta sker. *L-en i riket. God, dålig l.*

LAGSPRÅK, n. sing. Samteliga de ord, uttryck och talesätt, som uteslutande tillhöra lagen och rättegångsväsendet.

LAGSTADD, a. 2. På laga sätt stadsad. *L-dt tjenstehjon. L. tienst*, hvartill man blifvit på lagligt sätt stadsad.

LAGSTIFTA, v. n. 1. (nytt ord) Stifta lagar. — *L-nde*, part. pres. Brukas nästan adjektivt. *L. församling.*

LAGSTIFTARE, m. 3. En, som stiftar eller stiftat lagar. — Femininet *Lagstiftarinna* förekommer äfven stundom.

LAGSTIFTNING, f. 2. Lagars stiftande. — *Ss. L-skonst*, m. fl.

LAGSTIL, m. sing. Det slags skriftsätt, som är vedtaget i allmän lag.

LAGSTÄNDE, a. 2. neutr. — *et.* (lagl.) Som vunnit laga stånd eller stadfästelse.

LAGSÖKA, v. a. 2. Utkräva en fordran genom den offentliga maktens åtgärd.

LAGSÖKNING, f. 2. 1) En fordrans utkrävande genom den offentliga maktens åtgärd. — 2) Skrift, som i detta ändamål ingifves.

LAGTAFLA, f. 1. Taffla, fordom bruklig, hvarpå någon viss del af ett lands lagar var inristad, t. ex. hos Romarne. — *Lagens tafflor* kallas de tvenne stentafflor, på hvilka de tio budorden voro skrifna.

LAGTERM, m. 3. 1 lag- eller rättegångsstil brukligt uttryck.

LAGTIMA, a. oböjl. Som sker, hålles, förättas i vanlig laga tid. *L. ting, riksdag.*

LAGUTSKOTT, n. 3. Så kallas det utskott vid riksdagarna, som upptager frågor om förändring och förklaring af gamla eller stiftandet af nya lagar.

LAGVADD, a. 2. *L-dt mål*, se *Vädjemål*.

LAGVERK, n. 3. 1) Samling af ett lands allmänna lagar, eller någon viss del deraf, med tillhörande ändringar, förklaringar och tillägg. — 2) Lagbok, antingen gällande till efterlefnad, sammantfattad till stadfästelse, eller under utarbetning. *Det nya l-et.*

LAGVRÄNGARE, m. 3. En, som förvränger lagens rätta mening.

LAGVRÄNGNING, f. 2. Förvrängning af lagens rätta mening.

LAGVUNNEN, a. 2. neutr. — *et.* Genom laga dom vunnen, förvärfvad.

LAGVÄSENDE, n. sing. Allt hvad som angår lagarna och lagskipningen i ett land.

LAJBRODER, m. 3. pl. — *bröder*. (under katolska tiden) Tjenande klosterbröder.

LAKA, v. n. 1. (gam.) Rinna smått, droppvis. *Björken l-r*, har lake (jfr. d. o. II, 1). *L. på*, ösa på. — V. a. Tvätta, byka. Deraf *Ullaka*.

LAKAN, n. 3. (t. *Laken*, kläde, tyg) Stort, fyrkantigt stycke linne, hopsydt och fälladt, som

nyttjas att breda öfver bolstern i en säng eller under täcket. *Ligga mellan l.*, vara sängliggande sjuk.

LAKE, m. 2. pl. *lakar*. I. Söttvattensfisk af Torsklädet, om 2 till 3 fots längd, öfvan mörk med svartbruna och gula fläckar, under hvit. *Gadus Lota*.

LAKE, m. sing. II. (af *Laka* ell. *Lacha*, rinna) 1) Den söta saft, som om våren kan uttappas ur träd, t. ex.: Björklake, Lönnlake. — 2) Saltvatten, hvori matvaror inläggas, för att bevara dem mot förskämning. *L. på kött, sill, smör.*

LAKEGODS, n. sing. I lake inlagda matvaror. Kallas äfv. Saltvaror.

LAKEJ, -káj, m. 3. Betjent i livré, ursprungl. sådan, som följde sin husbonde på färder och promenader.

Anm. Hette fordom *Lackere* (löpare), af *Lacka*, springa, och var allra först benämningen på ett slags lägre tjenstemän, som förde omkring konungens bud och befallningar.

LAKEKÄX, n. 3. Fiskredskap af tenn, som liknar ett drag, och hvarmed lake fångas om vintern, då han leker.

LAKMUS, se *Lackmus*.

LAKONISM, --i'ssm, m. 3. 1) Kort och kraftfullt uttryck. — 2) Kort, men kraftfull och innehållsrik stil. [*Lac -*]

LAKONISK, a. 2. (om uttryck ell. stil) Kort, kraftfull och innehållsrik, på Lacedemoniernes sätt. [*Lac -*]

LAKRITS, läkritis, n. sing. Den utpressade och hopkokta, söta saften af Lakritsväxtens rot.

LAKRITSROT, f. 3. pl. — *rötter*. 1) Roten af Lakritsväxten. — 2) Se *Lakritsväxt*.

LAKRITSSTÄNG, f. 3. pl. — *stänger*. Långt, smalt, jemntjockt stycke, hvartill lakrits efter kokningen formas.

LAKRITSVÄXT, f. 3. Ett slags Årtväxt, som odlas i södra Europa för sin söta rot, hvaraf lakrits kokas. *Glycyrrhiza glabra*.

LAKRITSRÖTT, f. 3. Se föreg. ord.

LAKRUNNEN, a. 2. neutr. — *et.* Som genom läkning förlorat sin lake.

LAKTERHÅL, n. 3. (bergv.) Se *Slagghål*.

LAKTERHÄLL, f. 2. (bergv.) Se *Damsten*.

LAKTUK, lactuk, f. sing. En köksväxt med mjölkfärgad saft; nyttjas som salad. *Lactuca sativa*.

LALLA, v. n. 1. 1) Säges om barn, då de bjuda till att uttrycka sina känslor, utan att ännu kunna tala. — 2) (fig. fam.) Tala oredigt eller enfaldigt, som ett barn. — *Lallande*, n. 4.

LAM, (a långt), a. 2. I. 1) Som antingen helt och hållet eller till en del förlorat känslan och rörelseförmågan, i hela kroppen eller en del deraf. *L. i hela kroppen, i en arm, i länden, höften, ryggen*. — 2) (om klingor, fjädrar o. d.) Som förlorat sin fjäderkraft. — 3) (fig.) Overksam, trög, svag, slapp, matt, kraftlös. *En l. styrelse. L-a skäl, ursäkter. L. stil.*

LAM, lämm, n. 3. II. (i äldre språket *Lamb*, ännu bibehållet i biblisk och kyrklig stil) Unge af får, ej fullväxt får. *From som ett l.* (Fig. bibl. o. kyrkl.) *Guds l.* (ell. *lamb*), benämning på vår Frälsare, emedan han säges som ett lam hafva blifvit ofrad för världens synder. — *Ss. L-fjerding, -kött, -skinn, -stek, -ull.* [*Lamm.*]

LAMA, läma, v. a. 1. (föga brukl.) Göra lam. Vanligare *Förlama*.